

طراحی مدل نوین خط مشی گذاری نظارت بر تجارت فرامرزی با استفاده از نظریه داده بنیاد

علی بعیدی مفردنیا^۱

عباس منوریان^{۲*}

فرهاد رهبر^۳

علی اصغرپورعزت^۴

چکیده

هدف: هدف اصلی این پژوهش، طراحی مدل نوین خط‌مشی‌گذاری برای نظارت بر تجارت فرامرزی است.

روش: در این پژوهش، از روش پژوهش کیفی مبتنی بر رویکرد نظریه داده‌بنیاد استفاده شده است. کدگذاری‌ها در سه مرحله کدگذاری باز، کدگذاری محوری و کدگذاری انتخابی و از طریق مصاحبه عمیق با خبرگان این حوزه صورت پذیرفته است. در این پژوهش، جامعه آماری صاحب نظران حوزه نظارت بر تجارت فرامرزی شامل مدیران، متخصصان و کارشناسان سازمان گمرک به عنوان مهم‌ترین سازمان در محیط نظارت بر تجارت فرامرزی مدنظر قرار گرفته که با نمونه‌گیری به روش نظری از آنان مصاحبه به عمل آمد. در این پژوهش از مصاحبه دهم، تکرار در داده‌ها تشخیص داده شده و دیگر مفهوم جدیدی شناسایی نشد ولی به منظور دقت و اطمینان بیشتر با دوازده نفر مصاحبه انجام شد. به منظور ارزشیابی این پژوهش، از معیار مقبولیت به جای معیارهای روایی و پایایی که بیشتر متناسب با پژوهش‌های کیفی است استفاده شده است.

یافته‌ها: بر اساس یافته‌ها، از طریق کدگذاری باز بیش از ۲۹۸ مفهوم شناسایی که پس از حذف موارد تکراری در نهایت ۲۵۷ مفهوم اشباع شده ساخته شد که در کدگذاری محوری در ۲۸ مقوله طبقه‌بندی شدند. در نهایت و در مرحله کدگذاری انتخابی مقوله محوری انتخاب و سایر مقوله‌های

۱. دانشجوی دکتری تصمیم‌گیری و خط‌مشی‌گذاری عمومی، پردیس بین‌المللی کیش، دانشگاه تهران، تهران، ایران baeidi@gmail.com

۲. استاد گروه مدیریت دولتی، دانشکده مدیریت، دانشگاه تهران، تهران، ایران (نویسنده مسئول) amonavar@ut.ac.ir

۳. استاد گروه اقتصاد، دانشکده اقتصاد، دانشگاه تهران، تهران، ایران frahbar@ut.ac.ir

۴. استاد گروه مدیریت دولتی، دانشکده مدیریت، دانشگاه تهران، تهران، ایران pourezzat@ut.ac.ir

دیگر به این مقوله محوری مرتبط و مدل خط‌مشی‌گذاری نظارت بر تجارت فرامرزی طراحی و تدوین شد.

نتیجه‌گیری: مهم‌ترین عامل در مدل خط‌مشی‌گذاری به منظور خط‌مشی‌گذاری نظارت بر تجارت فرامرزی با بهبود ارائه تسهیلات و انجام کنترل مؤثر به طور توأمان، پنجره واحد تجارت فرامرزی است. همچنین مدیریت ریسک هوشمند، حسابرسی پس از ترخیص، فعالان مجاز اقتصادی، مدیریت مشترک مرزی و نهاد نظارت بر تجارت فرامرزی از اهم کنش‌های مرتبط به منظور خط‌مشی‌های مؤثر در بهبود ارائه تسهیلات و انجام کنترل مؤثر به طور توأمان در تجارت فرامرزی تبیین شدند.

واژه‌های کلیدی: خط‌مشی‌گذاری، نظارت بر تجارت فرامرزی، پنجره واحد تجارت فرامرزی، مدیریت ریسک هوشمند.

پیشگفتار

امروزه کشورها به نحو فزاینده‌ای با اقتصاد جهانی^۱ ادغام شده‌اند که مشخصه آن گسترش جابجایی افراد، کالاها، سرمایه، اطلاعات و فن‌آوری است. در حالی که جهانی‌سازی فرصت‌هایی را برای رشد اقتصادی رو به افزایش فراهم آورده و از طریق افزایش تجارت بین‌المللی^۲ باعث توسعه و رشد کشورها شده است این امر باعث به وجود آمدن چالش‌های امنیتی و اجتماعی و اقتصادی جدیدی از جمله چگونگی انجام کنترل‌های مؤثر تجارت خارجی گردیده که کشورها باید با این چالش‌ها و تهدیدات روبرو شده و آن را مدیریت نمایند (ماتسودا^۳، ۲۰۱۲).

پیچیدگی فرآیند کنترل تجارت خارجی با استراتژی‌های دولت‌ها رابطه مستقیم دارد. صادرات^۴ و واردات^۵ از مبادی رسمی با صدور مجوزهایی توسط سازمان‌های مختلفی

1. global economy
2. international trade
3. Matsuda
4. export
5. import

امکان‌پذیر می‌شود. نحوه تجارت و نوع کالاها، تعیین‌کننده سازمان‌های دخیل در فرآیند تجارت می‌باشند (مویز، اورلیاک، مینور^۱، ۲۰۱۲).

امروزه نظارت بر تجارت فرامرزی^۲ در نظام‌های اقتصادی، صرفاً به دو جنبه مالی و اقتصادی آن منحصر نبوده و اهمیت آن تنها از جنبه‌های وصول درآمد برای دولت، اجرای مقررات بازرگانی خارجی و اعمال سیاست‌های حمایتی، مطرح نمی‌باشد و طیف گسترده‌ای از الزامات ملی و بین‌المللی در رابطه با مبادلات بین‌المللی و تجارت خارجی را شامل می‌شود. ظهور اقتصاد دیجیتالی، جهانی شدن و تحولات حادث شده در نظام بین‌المللی، موجب گردیده است که نقش گمرکات کشور نیز دگرگون شده و وظایف و مأموریت‌های سنتی گمرک^۳، پاسخگوی اهداف توسعه ملی نباشد (حقیقی، ۱۳۸۴).

در صورتی که گمرک به عنوان یک نهاد حاکمیتی دولت بتواند نقش خود را در نظارت بر تجارت خارجی به طور کارآمد و اثربخش انجام دهد و ضمن ایجاد روانسازی و تسهیلات تجاری کنترل مؤثر و دقیق بر این فرآیند اعمال نماید نه تنها از انحرافات در این حوزه از جمله قاچاق و تخلفات تجارت خارجی جلوگیری خواهد شد بلکه جریانی روان و سریع در امر تجارت خارجی که لازمه حجم روزافزون آن در دنیای امروز است فراهم خواهد شد. گمرک در کشورهای جهان، عهده‌دار مسئولیت خطیر اجرای سیاست‌های اقتصادی و تجاری در مرزهای رسمی کشور است. تحولات سیاسی و اقتصادی جهان طی سالیان اخیر، تطبیق گمرک با مسائل و چالش‌های عدیده‌ای از جمله صیانت از جامعه و مدیریت زنجیره تأمین تجارت فرامرزی را ضروری می‌نماید (بعیدی مفردنیا، ۱۳۸۶).

در حال حاضر گمرک صرفاً یک سازمان اجرایی و تأمین‌کننده منابع درآمدی دولت نیست بلکه با کارکردهای کنترلی و نظارتی خود از عوامل مؤثر در تسریع روند توسعه، افزایش میزان سرمایه‌گذاری خارجی، انتقال دانش فنی، حمایت از صنایع نوپای ملی، تنظیم

1. Moisé , Orliac , Minor
2. cross-border trade surveillance
3. customs

بازار عرضه و تقاضا، تثبیت قیمت‌ها، ایجاد تعادل در تراز پرداخت‌ها، اشتغال آفرینی، تسهیل ترانزیت کالا و افزایش درآمد ارزی حاصله، رعایت مسائل امنیتی، ارتقای سطح بهداشت و سلامت جامعه، اعمال قوانین سازمان انرژی اتمی و کنترل مواد پرتوزا، رعایت مقررات مسائل زیست محیطی و محافظت از لایه اوزون، اجرای قانون استاندارد ملی، برقراری انواع قرنطینه‌های ضروری، مبارزه با تجارت مواد مخدر، اسلحه و مواد منفجره، پول‌شویی، تجارت گونه‌های حیوانی و گیاهی در معرض خطر انقراض، سلاح‌های شیمیایی و تروریسم و حفظ میراث فرهنگی کشور محسوب می‌شود (تاداشی^۱، ۲۰۱۲).

به بیان دیگر، سازمان گمرک از یک سو مسئول اجرای قوانین و مقررات پیچیده حاکم بر تجارت خارجی است و از طرف دیگر با توجه به الزامات موجود در تجارت بین الملل و استانداردهای جهانی^۲ در رابطه با ساده سازی رویه ها و تشریفات گمرکی، باید تلاش خود را در جهت ایجاد تسهیلات تجاری^۳ به منظور افزایش کارآیی نظام گمرکی و بازرگانی معطوف نماید. این درحالی است که گستردگی حجم اطلاعات، تغییرات پی در پی در قوانین و مقررات داخلی، تحولات و چالش‌های جدید در شرایط و مقررات نوین بین‌المللی و بالاخره حجم فزاینده تجارت بین‌المللی و پیچیدگی آنها، همگی دست به دست هم داده و بهره‌وری در این سازمان عظیم اقتصادی را تحت تأثیر قرار داده است (کانتنت، یاسوی^۴، ۲۰۱۱).

بدیهی است با بررسی و شناسایی مفاهیم و مقوله‌های نظارت بر تجارت فرامرزی و تدوین مدلی نوین از خط‌مشی تجارت بین الملل جهت افزایش سرعت و دقت در تجارت خارجی همراه با اتخاذ راهکارهای مناسب با لحاظ نمودن نهادهای مرتبط در زنجیره تأمین تجارت خارجی و به کارگیری چارچوب های دقیق جهت نظارت بر این فرآیند و استفاده از

1. Tadashi
2. global standards
3. trade facility
4. Cantens , Yasui

اطلاعات و دانش روزآمد همراه با نیم‌نگاهی به نمونه‌های برتر جهانی^۱ و چگونگی بومی‌سازی این موارد، می‌توان ضمن مهار تجارت فرامرزی غیرقانونی^۲، فعالیت‌های اقتصادی غیر رسمی را به سمت فعالیت‌های اقتصادی رسمی هدایت کرد که نه تنها موجب ارتقا سطح و افزایش میزان تولید داخلی^۳ کشور می‌شود بلکه به نحو چشمگیری اشتغال^۴ را نیز بهبود می‌بخشد.

به منظور دست‌یابی به مدلی جامع برای خط‌مشی‌گذاری در این حوزه که موجب فراهم نمودن بهبود نظارت بر تجارت فرامرزی باشد ابتدا می‌بایست درک مشخص از خط‌مشی‌گذاری عمومی حاصل شود. خط‌مشی‌گذاری است که حکومت‌ها به منظور حکمرانی از آن استفاده می‌کنند. با دانش خط‌مشی‌گذاری انتظار می‌رود بتوان در عین ارائه راهکار برای مسائل و مشکلات عمومی کشور، نکات منفی و مثبت اثرات و خروجی‌های این سیاست‌گذاری را تشخیص داد (دانایی فرد، ۱۳۹۵).

خط‌مشی عمومی را به شکل‌های مختلف تعریف کرده‌اند، برخی تعاریف کلی هستند مانند خط‌مشی هر چیزی است که دولت‌ها انتخاب می‌کنند که انجام بدهند یا ندهند (دای، ۱۹۹۲) و یا رابطه یک محیط دولتی با محیطش (آیستون^۵، ۱۹۷۱).

اما باید در نظر داشت خط‌مشی صرفاً اتخاذ تصمیم نیست بلکه فرآیندی است شامل تمام اقدامات که از زمان احساس مشکل شروع می‌شود و به ارزیابی نتایج حاصل از اجرای خط‌مشی ختم می‌شود (اسمیت^۶، ۲۰۰۴).

خط‌مشی عمومی به عنوان یک موضوع و برنامه عملی در یک بخش یا محیط واقعی نمایان می‌شود و سعی دارد تصمیمات و سیاست‌هایی را تبیین نماید که صلاح و صرفه مردم

1. best practice
2. illegal international trade
3. domestic production
4. employment
5. Dye
6. Eyston
7. Smith

در آن رعایت شود. همچنین ناهماهنگی‌ها و عملکردهای نادرست احتمالی میان بخش‌های مختلف یک نظام را بررسی نماید (اورزین، کار، ۲۰۰۸).

خط‌مشی عمومی پدیده پیچیده‌ای است که از تصمیمات مختلف و متنوع توسط بازیگران و سازمان‌های دولتی اخذ می‌شود. از طرفی این تصمیم‌گیری‌ها خود از دیدگاه بازیگران دیگری در دولت و یا حوزه ای خارج از دولت متأثر است. برای ساده سازی این پدیده پیچیده، راهکارهای متفاوتی وجود دارد که از جمله می‌توان به تجزیه این مهم به مراحل مشخص تدوین، اجرا و ارزیابی در قالب یک فرآیند اشاره نمود.

در حوزه تدوین، مشکل شناسایی و ضمن بررسی راهکارهای مختلف، خط‌مشی درست و مناسب تدوین می‌شود. در ابتدای امر در خط‌مشی عمومی، معضلات با رویکردی مسأله محور مورد توجه قرار می‌گیرند. سپس با نگاهی عمل‌گرا تدوین خط‌مشی صورت پذیرفته و سپس اجرا می‌شود. در نهایت ضمن ارزیابی خط‌مشی در خصوص تغییر یا خاتمه خط‌مشی تصمیم‌گیری می‌شود (منوریان، ۱۳۹۴).

بر همین اساس، تدابیر و روش‌هایی در چارچوب اهدافی معین برای تنظیم و اداره روابط تجاری و اقتصادی اتباع یک کشور با ساکنین سایر کشورها حاکم است که به این تدابیر، استراتژی تجارت خارجی اطلاق می‌شود. این استراتژی‌ها از نظام سیاسی و اقتصادی حاکم و شرایط زمانی پیروی می‌نمایند از این رو سطح تجاری در میان کشورها متفاوت است (حقیقی، ۱۳۸۴).

اندیشمندان معتقد به تجارت فرامرزی، توسعه این مهم را یکی از تأثیرگذارترین استراتژی در توسعه اقتصادی یک کشور مطرح می‌کنند که کشورهایی چون سنگاپور، کره جنوبی و برزیل مطابق با اصول آن رفتار نموده‌اند. این رویکرد در ادبیات تجارت بین‌الملل به سیاست برون‌گرا شهرت دارد. پیروان جهانی شدن، این راهبرد را موفق‌تر از سایر

1. Oreszczyn & Carr

استراتژی‌ها می‌دانند و بر تجارت آزاد بسیار تأکید می‌ورزند. از طرفی در تعدادی از کشورهای جهان با اتخاذ راهبردهایی در جهت مسدود نمودن مسیر واردات کالا و خدمات، خودکفایی اقتصادی را دنبال می‌کنند. دلیل اصلی این امر را نیز در ناهماهنگی تجارت آزاد فرامرزی با استقلال اقتصادی کشور تبیین می‌کنند که به رویکرد جایگزین واردات شهرت دارد. این راهبرد توسط کشورهایی چون هند و پاکستان و تعدادی کشور آسیایی و یا آفریقایی در سال‌های گذشته اتخاذ شده است (سدریم، تیل^۱، ۲۰۰۳).

برخی از کشورها بر اساس مناسبات سیاسی و اهداف اقتصادی خود استراتژی‌هایی مبتنی بر آزادسازی تجاری را در دستور کار خود قرار داده‌اند. هر چند آزادسازی تجاری به عنوان یکی از اصلی‌ترین استراتژی‌های فعلی در تجارت خارجی در بسیاری از کشورهای در حال توسعه مورد توجه قرار گرفته است ولی بسیاری از کشورها به علل مختلف خصوصاً کاهش درآمدهای مالیاتی دولت، از استراتژی آزادسازی پیروی نمی‌کنند. البته به این نکته نیز می‌توان اشاره نمود که برخی از محققین حوزه اقتصاد معتقد به منافع آزادسازی تجاری^۲ برای کشورهای در حال توسعه نیستند و چنین عنوان می‌کنند که استراتژی آزادسازی تجاری هیچ نفعی برای کشورهای در حال توسعه در بر ندارد و سیاست بهینه در سالیان انتهایی قرن بیستم، همان سیاست‌های اقتصادی درون‌نگر با حمایت‌های مناسب در دوره‌های معین به منظور فراهم آوردن زمینه حضور در بازار جهانی است.

سیاست‌های اقتصادی درون‌نگر بر پایه تعریف تعرفه شکل گرفته است. این تعرفه‌ها در جهت حمایت از تولید و به صورت موقت اتخاذ می‌شود. باید توجه داشت که این امر بسیار ضروری است که در همان ابتدای اتخاذ هرگونه سیاست تعرفه‌ای^۳، زمان اعمال آن نیز مشخص شود. در واقع هدف از زمان تعریف شده سال‌ها و یا ماه‌هایی است که در اختیار تولیدکنندگان کالای مربوطه قرار می‌گیرد تا به بهینه‌سازی محصول خود اقدام نمایند و با

1. Soderbom, Teal
2. trade liberalization
3. tariff policy

اخذ استانداردهای لازم، کالای تولیدی خود را در حد رقابت با رقبای خارجی عرضه نمایند. پس از طی این فرصت زمانی، دولت اقدام به حذف تدریجی تعرفه ها نموده تا در نهایت تعرفه ها به صفر می رسد. در این زمان است که تولیدکنندگان داخلی بایستی با رقبای خارجی در بازارهای داخلی^۱ رقابت نمایند. اگر این رقابت منجر به ابقاء تولیدکنندگان داخلی شود سیاست های تعرفه ای در خصوص آن محصول، موفق عمل کرده است و نتیجتاً در داخل نیز موجب افزایش کیفیت کالاها و استفاده مردم از تولیدات مرغوب می شود و اثر مستقیم بر رفاه مردم خواهد داشت (تمپل و هانگ^۲، ۲۰۰۵).

از دیدگاه طرفداران تجارت بین المللی، گسترش مبادلات خارجی یک راهبرد توسعه اقتصادی محسوب می شود که در چند دهه گذشته مورد توجه بسیاری از کشورها قرار گرفته است. ارزیابی های اقتصادی نشان می دهد که این استراتژی در اکثر موارد موفق تر از سایر راهبردها بوده است. پیروان جهانی شدن نیز امروزه بر همین دیدگاه پافشاری می نمایند و تجارت آزاد را راهی مناسب برای توسعه کشورها می دانند. در سویی دیگر و در بسیاری از کشورها نیز دولت در راستای هدف خودبسندگی اقتصادی، سیاست ها و تدابیری را به کار برده اند که راه را بر واردات بسته و مبادلات خارجی را محدود ساخته است. از این دیدگاه برخی از سیاستمداران، تجارت آزاد را با قدرت سیاسی^۳ و استقلال اقتصادی کشورها ناهمسو دانسته اند و برخی از موانع تجاری مانند دریافت عوارض یا تعرفه گمرکی در سده های گذشته به وسیله دولت ها ایجاد شده اند (تقوی، ۱۳۹۴).

از طرفی رشد و شتاب فزاینده تجارت فرامرزی در آغاز قرن حاضر و همچنین وجود تغییرات بسیار شایان در تنوع و تعداد متغیرهای تأثیرگذار بر تجارت بین الملل و تأثیر فراگیر آن بر اقتصاد جهان، باعث شده تا موضوع تجارت فرامرزی و شبکه تجارت بین الملل یکی از موضوعات اساسی در حوزه نگاه و تمرکز اندیشمندان قرار گیرد. در همین راستا

1. domestic markets
2. Temple and Huang
3. political power

سازمان‌های بین‌المللی به منظور ارائه راهکار جهت روان سازی و اعمال تسهیلات در حوزه تجارت فرامرزی تمرکز خود را به این مهم دوچندان نموده‌اند. تغییرات بسیار زیاد و پیچیدگی‌های روز افزون محیط و حوزه تجارت خارجی و همچنین وجود فرآیندهای بسیار پویا در این شبکه، ضرورت وجود سیاست‌ها و خط مشی‌های دقیق را بسیار پررنگ می‌کند (کرباسیان، ۱۳۹۶).

حجم کار بسیار بالا در گمرکات اجرایی به عنوان سازمان مسئول اجرای سیاست‌های اقتصادی و تجاری در مرز، کمبود زمان، تجهیزات و نیروی انسانی کافی برای کنترل تمام محموله‌ها و رعایت برخورداری از سرعت و دقت کافی به طور همزمان در اجرای وظایف محوله، وضعیتی را به وجود می‌آورد که نتیجه آن در برخی موارد، بسنده کردن به کنترل اجمالی بخشی از محموله (کاهش دقت) جهت افزایش سرعت و یا انجام کنترل‌های متعدد در مراحل مختلف (افزایش دقت) و در نتیجه کاهش سرعت کار ترخیص است. همچنین علاوه بر گمرک، تعداد زیادی از مؤسسات سازمان‌های دولتی نظیر کشاورزی، بازرسی امور دامی، استاندارد، سازمان غذا و دارو، بازرسی مواد مخدر و غیره به منظور اعمال کنترل، بازرسی و آزمایش کالا در حین عبور از مرز حضور دارند که در صورت فقدان اشتراک اطلاعات بین این سازمان‌ها، شرایط نامطلوب و بغرنجی برای جامعه تجاری به واسطه الزام به ارائه اطلاعات مورد نیاز هر یک از سازمان‌ها به صورت مجزا ایجاد می‌شود (بعیدی مفردنیا، ۱۳۸۶).

علاوه بر این، اعمال بازرسی‌های مکرر، جداگانه و موازی توسط هر یک از سازمان‌های درگیر در تجارت فرامرزی، شرایط را هم برای سازمان‌های مرزی و هم برای جامعه تجاری سخت تر می‌نماید. همچنین به تبع این اقدامات، موضوع ارزیابی ریسک نیز به صورت مجزا توسط هر یک از سازمان‌های درگیر و با تکیه به اطلاعات اختصاصی و ناکافی اخذ شده از جامعه تجاری صورت می‌گیرد که به دلیل عدم برخورداری از داده‌های کامل و جامع ضمن

ناکارآمدی، منجر به ایجاد هزینه های مضاعف و موازی در سازمان ها می شود (ایفک، ۲۰۱۲)

این شرایط بدیهی است با بررسی و شناسایی مفاهیم و مقوله های نظارت بر تجارت فرامرزی و تدوین مدلی از خط مشی تجارت بین الملل جهت افزایش سرعت و دقت در تجارت خارجی به طور همزمان می توان ضمن مهار تجارت فرامرزی غیرقانونی^۲، فعالیت های اقتصادی غیر رسمی را به سمت فعالیت های اقتصادی رسمی هدایت می کند که نه تنها موجب ارتقا سطح و افزایش میزان تولید داخلی^۳ کشور شده بلکه به نحو چشمگیری اشتغال^۴ را نیز بهبود می بخشد.

با عنایت به مباحث فوق الذکر، مبحث نظارت بر تجارت فرامرزی به منظور اطمینان کامل از امنیت و اعمال قوانین و مقررات به همراه ارائه تسهیلات و تسریع در امر تجارت خارجی به صورت توأمان در فرآیندهای ترخیص کالا بسیار ضروری است که تاکنون چنین پژوهشی به منظور ارائه مدلی از خط مشی گذاری در جهت نظارت بر تجارت فرامرزی نه تنها در ایران بلکه در سایر کشورهای جهان صورت نپذیرفته و در نوع خود امری نوین و خلاق بوده که می تواند کارکردهای بسیار حیاتی مطابق با مباحث فوق الذکر داشته باشد.

اطمینان حاصل نمودن از امنیت و انجام کنترل های ضروری بدون کاهش در ارائه تسهیلات و سرعت چالشی است که کشورها در فرایندهای تجارت فرامرزی بر آن تمرکز دارند. پیچیدگی مفهوم نظارت بر تجارت فرامرزی در جهان امروز مستلزم درک مفاهیم و الزامات روزآمد و متناسب با شرایط کنونی است. بر همین اساس هدف اصلی این پژوهش، پاسخگویی به این پرسش است که: مدلی که بتواند خط مشی گذاری نظارت بر تجارت فرامرزی گمرک را تبیین کند چگونه است؟ همچنین اهداف فرعی پژوهش برای

1. IFAC
 2. illegal international trade
 3. domestic production
 4. employment

پاسخگویی به این موارد مورد بررسی قرار می‌گیرند. ۱) مفاهیم و مقوله‌های نظارت بر تجارت فرامرزی گمرک کدامند؟ ۲) شرایط علی نظارت بر تجارت فرامرزی گمرک کدامند؟ ۳) پدیده محوری نظارت بر تجارت فرامرزی گمرک چیست؟ ۴) شرایط زمینه‌ای نظارت بر تجارت فرامرزی گمرک کدامند؟ ۵) شرایط مداخله‌گر نظارت بر تجارت فرامرزی گمرک کدامند؟ ۶) راهبردهای (کنش‌ها و واکنش‌ها) نظارت بر تجارت فرامرزی گمرک کدامند؟ ۷) پیامدها و نتایج راهبردهای نظارت بر تجارت فرامرزی گمرک کدامند؟ ۸) ارتباط مقوله محوری با سایر مقوله‌های نظارت بر تجارت فرامرزی گمرک چگونه است؟

روش پژوهش

این پژوهش الگوی مفهومی جدیدی را با استفاده از داده‌ها و اطلاعات واقعی تجارت فرامرزی مورد آزمایش قرار می‌دهد لذا از منظر هدف می‌تواند در زمره پژوهش‌های کاربردی قرار گیرد. از طرفی با توجه به اینکه هدف این پژوهش، ارائه مدل خط‌مشی‌گذاری نظارت بر تجارت فرامرزی است و به دنبال تدوین نکات قابل تعمیم یک نظریه است پژوهشی بنیادی است. این پژوهش از نظر شیوه گردآوری و تحلیل اطلاعات از نوع توصیفی است زیرا به مطالعه آنچه هست می‌پردازد (دانایی فرد، الوانی و آذر، ۱۳۹۱). در این پژوهش، روش گردآوری اطلاعات به صورت کتابخانه‌ای و میدانی است. به طوریکه روش کتابخانه‌ای در بخش ادبیات نظری مورد استفاده قرار گرفته و برای آگاهی از مفاهیم مرتبط با نظارت بر تجارت فرامرزی و مؤلفه‌های تأثیرگذار بر آن به کتب و مقالات در این زمینه مراجعه می‌شود. در بخش شناسایی مؤلفه‌های نظارت بر تجارت فرامرزی، روش گردآوری اطلاعات، مصاحبه عمیق با خبرگان محیط نظارت بر تجارت فرامرزی است.

در این پژوهش، مطابق با هدف غایی محقق در جهت ارائه مدل خط‌مشی‌گذاری نظارت بر تجارت فرامرزی از روش پژوهش کیفی مبتنی بر رویکرد نظریه داده‌بنیاد^۱ استفاده شده است. در این روش داده‌های جمع‌آوری شده ابتدا کدگذاری شده و سپس مقوله‌ها استخراج و در نهایت نظریه از مقوله‌ها شکل می‌گیرد. در واقع، در نظریه داده‌بنیاد محقق این امکان را فراهم می‌نماید تا نظریه مرتبط با پدیده مورد نظر در حین جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها شکل گیرد (استراس و کوربین، ۱۹۹۸).

در نظریه داده‌بنیاد، مدل مفهومی از اطلاعات فعلی حاصل می‌شود و محقق به جای توصیف پدیده مورد بررسی، به کشف فرآیندهای اصلی توجه می‌نماید. ممکن است پژوهشگر در حین مراحل شکل‌گیری نظریه، روش‌های گردآوری داده‌ها را تغییر دهد. پژوهشگر در زمان گردآوری داده‌ها، ضمن بررسی‌های لازم اقدام به کدگذاری، مقوله‌بندی و مفهوم‌سازی می‌نماید (وولف وینکر، فرت مولر^۲، ۲۰۱۱).

تئوری داده‌بنیاد، روش استقرای نظریه پردازی است و محقق می‌تواند تا ملاحظات نظری از ابعاد کلی یک پدیده را همزمان در داده‌های تجربی توسعه دهد. تئوری داده‌بنیاد روش مهمی برای مطالعه موضوعات با ماهیت اجتماعی است و محققین در این روش باید خود انعکاسی داشته باشند به گونه‌ای که از پیش فرض‌های دانش قبلی خود در این خصوص کاملاً آگاه باشند (پارکر، ماریک^۳، ۲۰۱۱).

در این پژوهش، جامعه آماری متناسب با هدف پژوهش که خط‌مشی‌گذاری نظارت بر تجارت فرامرزی است صاحب‌نظران حوزه نظارت بر تجارت فرامرزی شامل مدیران، متخصصان و کارشناسان سازمان گمرک به عنوان مهم‌ترین سازمان در محیط نظارت بر تجارت فرامرزی مد نظر قرار گرفته که با نمونه‌گیری به روش نظری با دوازده نفر از آنان مصاحبه به عمل آمد.

1. grounded theory
2. Wolfswinkel, Furtmueller
3. Parker, Myrick

در این روش، سیر مصاحبه‌ها برای رسیدن به اهداف پژوهش تا جایی ادامه پیدا می‌کند که داده‌های به دست آمده به مرحله اشباع (تکرارپذیری) رسیده و دیگر مفاهیم جدیدی از درون مصاحبه‌ها استخراج نشود. در بررسی‌های کیفی و نیز مطالعه کانونی می‌توان از دو نوع نمونه‌گیری به صورت همزمان استفاده کرد. این دو نوع نمونه‌گیری عبارتند از نمونه‌گیری هدفمند^۱ و نمونه‌گیری نظری^۲. از نمونه‌گیری هدفمند برای گزینش افراد مورد مصاحبه و از نمونه‌گیری نظری برای تشخیص تعداد افراد، تعیین محل داده‌های مورد نیاز و یافتن مسیر پژوهش استفاده می‌شود (گلیسر^۳، ۱۹۹۸).

برای ارزشیابی پژوهش‌های مبتنی بر نظریه پردازی داده بنیان، به جای معیارهای روایی و پایایی، معیار مقبولیت پیشنهاد داده‌اند. مقبولیت به این معناست که یافته‌های پژوهش تا چه حد در انعکاس تجارب مشارکت‌کنندگان، محقق و خواننده در خصوص پدیده مورد مطالعه موثق و باورپذیر است. موارد ذیل از جمله شاخص‌های مورد نظر برای معیار مقبولیت معرفی شده است (کرسول، میلر^۴، ۲۰۰۰) که در این پژوهش مورد استفاده قرار گرفت.

تناسب^۵: آیا یافته‌های پژوهش با تجارب متخصصان حوزه مورد مطالعه و مشارکت‌کنندگان سازگاری و همخوانی دارد؟ به منظور تحقق این معیار، یافته‌های پژوهش حاضر پس از ارزیابی و پالایش دو نفر از متخصصان حوزه مدیریت به تأیید رسید. همچنین نظریه پدیدار شده در اختیار ۸ نفر از مشارکت‌کنندگان قرار گرفت و نظر تکمیلی آنان اعمال شد.

کاربردی بودن یا مفید بودن^۶ یافته‌ها: آیا یافته‌های پژوهش بینش جدیدی را فراهم ساخته و کاربردی است؟ در این باره می‌توان گفت که پژوهشی با این موضوع و هدف برای اولین بار انجام شده و یافته‌های پژوهش حاضر در بُعد عملی در زمینه اتخاذ سیاست‌های متمایز و

-
1. purposive sampling
 2. theoretical Sampling
 3. Glaser
 4. Creswell, Miller
 5. fit
 6. applicability

مجزای نظارت بر تجارت فرامرزی در سازمان گمرک و سایر سازمان‌های مرتبط با زنجیره تأمین تجارت فرامرزی مفید است.

مفاهیم^۱: یافته‌های پژوهش باید مفهوم پردازی‌های مناسبی داشته باشد. در این پژوهش مفاهیم کلیه یافته‌ها نظیر پنجره واحد تجارت فرامرزی، حسابرسی پس از ترخیص، فعالان مجاز اقتصادی و مدیریت مشترک مرزی به دقت مفهوم سازی شد.

زمینه مفاهیم^۲: یافته‌هایی که بستر و زمینه‌هایی ندارند ناقص‌اند. بدون زمینه مشخص، خواننده نمی‌تواند علت رخ دادن وقایع را درک کند. یافته‌های پژوهش حاضر برخاسته از تجارب، وقایع و رویدادهای مربوط به نظارت بر تجارت فرامرزی بوده و مفاهیم پدیدار شده از آن نیز مبتنی بر بستر، زمینه و فرهنگ تجارت فرامرزی است.

منطق^۳: آیا خطوط داستان جریان‌های منطقی‌ای را ترسیم می‌کنند؟ برای تحقق این معیار در فرآیند نظارت بر تجارت فرامرزی، تلاش شد تا روایت مد نظر از آهنگ منظم و یکپارچه و توالی مناسبی برخوردار باشد.

عمق^۴: تشریح مفصل و مبسوط جزئیات به یافته‌های پژوهش غنا می‌بخشد. در پژوهش حاضر تلاش شد یافته‌های پژوهش در فرآیند روایت نظریه پدیدار شده به طور مبسوط، همراه با جزئیات و توجه به مشخصه‌ها و ابعاد آن ارائه شوند.

انحراف^۵: آیا یافته‌ها انحراف دارد؟ در این رابطه باید گفت که در داده‌های پژوهش حاضر موارد متعددی وجود دارد که همسو با نظارت بر تجارت فرامرزی نبوده و در مجموعه مشخصه‌های دیگری قرار گرفتند.

بداعت^۱: آیا پژوهش حرف جدیدی برای گفتن دارد یا همان ایده‌های کهنه را در پوششی نو مطرح کرده است؟ در خصوص این معیار باید اشاره کرد که یافته‌های پژوهش حاضر، برای

-
1. concepts
 2. contextualization of Concepts
 3. logic
 4. depth
 5. variation

ارائه مدل نسبتاً جامعی در حوزه نظارت بر تجارت فرامرزی از نوآوری کاملی برخوردار است.

حساسیت^۱: آیا پژوهشگر نسبت به موضوع پژوهش، مشارکت کنندگان و یافته‌های آن حساس بوده و آنها را جدی گرفته است؟ طی فرآیند پژوهش حاضر، پژوهشگر تلاش کرد موضوع مطالعه را مهم بداند و با دقت تمام و جدیت کامل نسبت به پژوهش اقدام کند. همچنین لازم به ذکر است محقق به مدت چهار ماه درگیری طولانی^۳ با موضوع برای انجام مصاحبه‌های مورد نظر داشته و به طور مستمر یافته‌های پژوهش را به مصاحبه شونده‌گان و نیز خبرگان مرتبط ارائه و جهت ادامه روند پژوهش نظرات بازخوردی را دریافت می‌نمود.

یافته‌های پژوهش

مطابق با نظریه داده بنیاد، برای تحلیل داده‌های کیفی کدگذاری باید طی سه مرحله کدگذاری باز^۴، کدگذاری محوری^۵ و کدگذاری انتخابی^۶ صورت پذیرد تا در پایان بیانگر تصویری دقیق و عینی از نظریه تولید شده باشد به طوری که مفاهیم شناسایی و بر حسب ویژگی و ابعادشان توسعه یابند.

مرحله اول: کدگذاری باز

کدگذاری باز، مرحله‌ای از تجزیه و تحلیل داده است که مقوله‌بندی پدیده‌ها از طریق مطالعه و بررسی دقیق آنها شکل می‌گیرد. در کدگذاری باز، داده‌های مورد نظر به بخش‌های کوچک‌تر تقسیم می‌شوند و در جهت تبیین تشابهات و تفاوت‌ها مورد بررسی قرار می‌-

1. creativity
2. sensitivity
3. prolong engagement
4. open coding
5. axial coding
6. selective coding

گیرند. مرحله بعدی در کدگذاری باز، استخراج مقوله‌ها بوده و سپس به مقوله‌هایی که واجد کدهای مرتبط است یک نام مفهومی داده می‌شود. در حقیقت، کدها اجزای کلیدی تحلیل هستند و از طریق مفهوم‌سازی داده‌ها نظریه استخراج می‌شود. مفاهیم نیز در تئوری داده‌بنیاد، زیرمقوله‌هایی از نوع کدهای باز هستند که به تبیین بیشتری در مورد هر طبقه می‌پردازند. طبقه‌ها، در مقایسه با مفاهیم، انتزاعی‌تر بوده و سطحی بالاتر را نشان می‌دهند (چامز^۱، ۲۰۰۶). در این پژوهش نیز از مفاهیم به دست آمده از متن مصاحبه‌ها، مقوله‌ها ساخته شدند و این مقوله‌ها در اختیار چند تن از استادان دانشگاه، فارغ التحصیلان و دانشجویان دکتری مدیریت و نیز خبرگان محیط نظارت بر تجارت فرامرزی قرار گرفت تا رأی و نظر خود را در مورد مقوله‌ها و زیرمقوله‌ها بیان دارند و پس از جمع‌آوری نظرات آنها مقوله‌ها ساخته شد. در این پژوهش پس از انجام مصاحبه دهم، تکرار در داده‌ها مشاهده شد و بررسی‌ها عدم شناسایی مفهوم جدیدی را نشان می‌داد ولی به منظور دقت و اطمینان بیشتر، در نهایت با دوازده نفر مصاحبه انجام شد. ضریب توافق افراد مصاحبه شونده بر روی مقوله‌ها و مفاهیم این پژوهش، علی‌رغم حوزه‌های متمایز تخصصی هر یک در زنجیره تأمین گسترده و پیچیده نظارت بر تجارت فرامرزی و حوزه خط‌مشی‌گذاری، بیش از ۹۰ درصد تشخیص داده شد. در این مرحله، ابتدا بیش از ۲۹۸ مفهوم شناسایی شد و طی بررسی دقیق و حذف موارد مشابه و یا تکراری در نهایت ۲۵۷ مفهوم اشباع شده منحصر به فرد ساخته شد که نتیجه این فرآیند در جدول ۱ نشان داده شده است.

1. Charmaz

جدول ۱. مقوله‌های استخراج شده از مفاهیم

ردیف	مقوله	مفاهیم
۱	یکپارچگی اطلاعات تجارت فرامرزی	استاندارد سازی کل فرآیندها ، صحت سنجی داده های اسناد الکترونیکی تبادل اطلاعات با منشأ تولید داده ، تحلیل اطلاعات یکپارچگی اطلاعات مجوزهای قانونی ، داده کاوی، بهبود زیر ساخت‌های اطلاعاتی
۲	همکاری بین سازمانی	همکاری کامل سازمان‌ها با گمرک، لزوم اجتناب از رقابت کاذب در بین سازمان‌ها ارتباط موثر گمرک و سازمان‌های حاکمیتی تجارت فرامرزی، جلوگیری از موازی کاری همکاری سازمان‌ها در طول زنجیره تأمین، رفع مشکلات مرتبط با سازمان‌ها در جلسات مشترک لزوم استقرار گمرک در مناطق آزاد، مبادله تفاهم نامه همکاری تعامل سازمان‌های مرتبط با گمرکات مرزی
۳	همکاری بین المللی	هماهنگی فرایندی با پروتکل ها و کنوانسیون های بین المللی، تعامل با کشورهای همجوار تبادل اسناد الکترونیک با کشورهای طرف تجاری تبادل اطلاعات با سازمان‌های بین المللی، تبادل اسناد الکترونیک با سایر کشورها ارتباطات و همکاری تجاری بین المللی همکاری موثر با سازمان جهانی گمرک
۴	فرهنگ سازی	لزوم تغییر نگرش نیروی انسانی متناسب با سیستم ها، اجتناب از بخشی نگری فرهنگ سازی همکاری بین سازمان‌ها، نگرش یکپارچه بین ستاد و اجرا مقبولیت عام، مقبولیت نخبگان جامعه، نقد پذیری ترغیب ذینفعان به استفاده از روش‌های نوین
۵	توانمندسازی آموزش و	آموزش های مستمر، کاهش زمان ترخیص با ارتقای دانش تجارت بلوغ ذینفعان، بروز رسانی دانش کارکنان، رشد متناسب کارکنان لزوم پذیرش تغییر در سازمان‌های همجوار بررسی موانع پیش از شروع تغییر
۶	شناسه یکنای فعالان اقتصادی	جلوگیری از کارت‌های بازرگانی اجاره ای، بانک اطلاعاتی ذینفعان بهبود سیاست‌گذاری کارت بازرگانی، جلوگیری از اظهار با نامه ای دیگر جلوگیری از فرار مالیاتی، مرتبط ساختن نظام مالیاتی و کارت بازرگانی بانک اطلاعات جامع تولیدکنندگان

۷	شناسه یکتای کالا	<p>به کارگیری کدهای بین المللی GIS و GTIN، یکپارچگی کدهای یکتا با یکدیگر یکپارچگی با کدهای یکتای کشورهای طرف تجاری، گسترش کدهای تعرفه به کارگیری مؤثر شناسه تشخیص تعرفه (TSC)، ارتباط کدهای یکتا با اظهار گمرکی ارزش گذاری بر مبنای اظهار کالا و تطابق با TSC</p> <p>ارتباط کدینگ با سیستم هماهنگ شده کالا (HS) تعمیم دادن کدهای رهگیری با کالاهای هدف</p>
۸	یکپارچگی و ثبات قوانین و مقررات	<p>لزوم اجتناب از تصمیمات لحظه ای، ثبات دستورالعمل ها و بخشنامه ها</p> <p>لزوم بررسی مغایرت بین قوانین و مقررات، امکان آینده نگری توسط صاحبان کالا</p> <p>مدیریت و تثبیت متناسب حقوق ورودی و عوارض، بهینه سازی قوانین و مقررات</p> <p>عدم به کارگیری قوانین پیچیده، لزوم حذف قوانین دست و پاگیر بودن ساده سازی قوانین، بازنگری در قوانین و مقررات</p> <p>عدم پراکندگی قوانین و مقررات، بروزرسانی قوانین و مقررات</p> <p>اجرای پروتکل و کنوانسیون های بین المللی</p> <p>توجه به قراردادهای منطقه ای و بین المللی، لزوم تجمیع عوارض</p>
۹	مبتنی بر مباحث نظری	<p>تمرکز صادرات، عمل گرایی، توجه به رفاه انسانی</p> <p>شناخت پیش زمینه ای خط مشی گذاری،</p> <p>برنامه ریزی غلطان، توافق بر روی اصول</p>
۱۰	رویکرد آزاد در تجارت جهانی نظارت	<p>اجتناب از مجوزهای غیر ضرور، برنامه ریزی برای کاهش تعرفه ها</p> <p>عدم دخالت مستقیم دولت در تجارت فرامرزی</p> <p>عدم دخالت سازمان های کنترلی، کاهش تنوع مجوزها و مأخذها در هر ردیف تعرفه</p> <p>وجود رقابت منطقی بین تولید کننده و وارد کننده</p> <p>رعایت عدالت مالیاتی، لزوم حذف تعدد مجوزها</p>
۱۱	شفافیت اطلاعات اقتصادی	<p>سازگاری قوانین داخل با کنوانسیون های بین المللی</p> <p>لزوم روشن و شفاف بودن برنامه ها، عدم اخذ تصمیم های غیر شفاف</p> <p>شفافیت اطلاعات تجاری فرامرزی، انتشار روزانه آمار و اطلاعات تجاری</p>
۱۲	کسب و کار داخلی	<p>فرآیندهای اصلی بنگاه ها، ارائه تسهیلات به صنایع نوپا</p> <p>حمایت از تنوع در تولید، حمایت از شرکت های خوشنام</p> <p>ارائه خدمات به شرکت های تولیدی موفق در حوزه واردات و صادرات</p> <p>جلوگیری از حمایت از تولید بدون صرفه</p>

۱۳	یکپارچگی و انطباق	اتخاذ سیاست گذاری متناسب با کشورهای طرف تجاری اتخاذ سیاست گذاری متناسب با سازمان‌های بین‌المللی هماهنگی سیاست گذاری با سایر سازمان‌ها کشورهای همجوار، سازمان‌های بین‌المللی سیاست گذاری مناسب در رویه ترانزیت کالا با سایر کشورها
۱۴	پنجره واحد تجارت فرامرزی	پنجره واحد ملی، به اشتراک گذاری اطلاعات در پنجره واحد یکپارچگی رویه‌های بین‌سازمانی، پنجره واحد منطقه‌ای پنجره واحد بین‌المللی، پنجره واحد مجازی نگاه مثبت به تجارت فرامرزی، اهمیت طراحی مؤثر فرآیندها در تجارت فرامرزی پنجره واحد فیزیکی در شرایط خاص، امکان رصد لحظه‌ای فرآیند توسط صاحبان کالا کاهش تعامل بین ذینفعان و کارکنان گمرک، اخذ مجوزها در یک نقطه فیزیکی
۱۵	حوزه سیاسی	تعامل با حوزه‌های کلیدی تصمیم‌گیری تغییر تمرکز حاکمیت از کنترل‌های بیرونی به فرآیندهای اصلی راهبری سیاسی در حوزه تجارت فرامرزی
۱۶	رسانه‌های جمعی	اطلاع‌رسانی مناسب در خصوص بهبود فرآیندها اطلاع‌رسانی مناسب در خصوص بهبود سامانه‌ها استفاده مؤثر از توانمندی رسانه‌ها
۱۷	نهادهای بین‌المللی	اجرای توصیه‌های سازمان جهانی گمرک، مؤسسات استاندارد و بازرسی بین‌المللی پروتکل و کنوانسیون‌های بین‌المللی، کنوانسیون تجدید نظر شده کیوتو به‌کارگیری کدها و شناسه‌ها مرجع بین‌المللی، کریدورهای بین‌المللی افزایش نقش وزارت امور خارجه و سفارتخانه‌ها، هماهنگی با کشورهای عضو آکو مدل داده‌ای سازمان جهانی گمرک، به‌کارگیری الگوهای جهانی در تجارت
۱۸	جریان‌های تجاری	جریان اطلاعات مالی و بانکی، حذف موانع لجستیکی مهندسی مجدد فرآیندهای تجاری در زنجیره تأمین حذف محدودیت‌های تجاری

۱۹	نهاد نظارت بر تجارت فرامرزی	بهبود و تثبیت جایگاه گمرک در نظارت بر تجارت فرامرزی ایجاد بستر سازی برای رقابت عادلانه، ایجاد فضای مشارکت کلیه ذینفعان پرورش محیط تعامل با ذینفعان داخلی، بودجه و منابع انسانی مورد نیاز شبکه جهانی گمرک، همکاری با انجمن ها و اتحادیه های صنفی گمرک دیجیتال و یکپارچه، گمرک بعنوان سازمان متولی نظارت بر تجارت اتخاذ تصمیم نهایی نظارتی توسط گمرک، نظارت برنامه ریزی شده
۲۰	مدیریت ریسک هوشمند	نظارت مبتنی بر مدیریت ریسک، طبقه بندی خطرات دسترسی به نقاط خطر توسط سیستم های اطلاعاتی شناسایی کشورهای مبدأ و مقصد ریسک توسط گمرک رسیدگی متناسب با طبقه بندی خطرات، اصل بر براءت زیر سامانه سلکتیویته، منطقی کردن ضوابط انتخاب مسیر بروز رسانی ضوابط انتخاب مسیر، بکارگیری نرخ تصادفی انتقال ریسک نظارت به پیش از ورود کالا، واقعی کردن مسیرهای اظهارنامه بکارگیری تجهیزات مدرن الکترونیکی کنترلی، ردیابی محموله تا سطح عرضه به کارگیری تجهیزات ردیابی محموله
۲۱	حسابرسی پس از ترخیص	لزوم توجه به کنترل های پس از ترخیص، توجه به حسابرسی بجای ارزیابی تغییر تمرکز از بازرسی کالا به حسابرسی، راه اندازی مسیر آبی بررسی اسنادی در محل صاحب کالا بازبینی کالا پس از ترخیص
۲۲	فعالان مجاز اقتصادی	لزوم تعریف دقیق از فعالان مجاز اقتصادی مشوق های اثربخش برای فعالان مجاز تقویت نظام کارگزاری، مدیریت فعالان اقتصادی، باز خورد گیری از فعالان اقتصادی حسابرسی فعالان مجاز اقتصادی، رضایت مندی زمان رسیدگی مناسب برای فعالان اقتصادی افزایش تسهیلات در جهت کاهش تخلفات، مشارکت بخش خصوصی و دولتی چارچوب حقوقی ارتباط کارگزار با گمرک و صاحب کالا مشارکت فعالان اقتصادی در سیاست گذاری، ارتباط مؤثر با فعالان اقتصادی
۲۳	استاندارد سازی	به کارگیری مدل های جهانی، لزوم توجه به استانداردهای جهانی خوشه های منطقه ای تبادل اطلاعات، خوشه ملی تبادل اطلاعات هماهنگی خوشه های منطقه ای با ملی، استانداردهای بین المللی نقش سازمان جهانی تجارت، استاندارد سازی رویه ها استاندارد کردن سیاستگذاری و اجرا

۲۴	بهبود سیاست‌های تعرفه‌ای	<p>جلوگیری از موانع و محدودیت‌های غیر تعرفه‌ای حذف معافیت‌های غیر تعرفه‌ای، بهینه کردن طبقه بندی تعرفه سیاست‌های بهینه تعرفه‌ای، مدیریت مأخذهای تعرفه‌ای طبقه بندی کالایی مناسب، ارتباط بین فعالیت‌های اقتصادی با کدهای تعرفه جلوگیری از جابجایی هدف در نظام تعرفه‌ای لزوم حذف دیوار کاذب تعرفه‌ای با توجه به نقش آن بر قاچاق</p>
۲۵	مهندسی مجدد فرایندها	<p>کاهش تعدد رویه های گمرکی، ساده سازی و رفع موانع کارشناسی متمرکز (Expert Pool)، جلوگیری از دوباره کاری ساده سازی رویه ها، پیش اظهار، پرهیز از دوباره کاری در مرزها ساده سازی عملیاتی فیزیکی، به کارگیری کریدور برای ساده سازی بهبود فرآیند سایر سازمان‌ها، کاهش پیچیدگی فرآیندها لزوم همخوانی تجارت جهانی و کنترل کالاها، حذف تدریجی درب خروج کاهش زمان با کاهش پیچیدگی فرآیندها، لزوم توجه به مشکل ساختاری درب خروج</p>
۲۶	همانگ‌سازی مدیریت	<p>ساماندهی مرزی، دروازه مشترک مدیریت واحد مرزی هم‌راستایی منافع سازمانی با منافع جامعه</p>
۲۷	نظارت اطلاعات محور	<p>توجه و تمرکز بر نظارت الکترونیکی مدیریت موثر تخصیص ارز، مدیریت زمان سنجی به کارگیری قابلیت‌های داده های حجیم (Big Data) بکارگیری سیستم‌های مدرن اطلاعاتی، بکارگیری سیستم‌های اطلاعات مدیریت بهبود مستمر در سامانه های اطلاعاتی، نظارت مبتنی بر فناوریهای نوین استفاده از فناوری اطلاعات بعنوان یک امر تسهیل کننده به کارگیری مؤثر داده ها و اطلاعات، سیستم‌های اطلاعاتی موبایل</p>
۲۸	هوشمند سازی	<p>لزوم ممانعت از تعرفه بندی احساسی منطقی کردن تعرفه ها با هوشمندی اطلاعاتی بازخوردگیری اطلاعاتی از سطح عرضه و فروش تعیین تعرفه ها بر اساس میزان تولید و مصرف تشخیص و مدیریت هوشمند تعرفه بین قطعات و کالای کامل اثر بخشی عوارض متعلقه به کالاها</p>

مرحله دوم: کدگذاری محوری

کدگذاری محوری بر اساس مدل پارادایم محوری انجام شد. اساس فرآیند ارتباطدهی در کدگذاری محوری بر گسترش یکی از طبقه‌ها قرار گرفت. پژوهشگر در این مرحله با طرح پرسش‌هایی دربارهٔ مقوله، که عموماً مشخص‌کنندهٔ نوعی رابطه است، به داده‌ها رجوع کرده به بررسی حوادث و وقایعی می‌پردازد که مؤید و یا ردکنندهٔ پرسش‌ها است. پس از انجام کدگذاری باز و به دست آمدن مقوله‌های اصلی پژوهش، کدگذاری محوری انجام شد. هدف از کدگذاری محوری تلفیق داده‌هایی است که در مرحله کدگذاری باز خرد شده‌اند. در کدگذاری محوری، یکی از مقوله‌های کدگذاری باز به عنوان مقوله پدیده اصلی انتخاب شده و در مرکز فرآیند قرار می‌گیرد و سپس سایر مقوله‌ها به آن ربط داده می‌شود که مراتب در این پژوهش در مدل زیر مشاهده می‌شود (پارکر و مارلیک، ۲۰۱۱). بر اساس یافته‌ها از ۲۵۷ مفهوم اشباع شده که در مرحله کدگذاری باز ساخته شده بود و تلفیق مناسب داده‌ها، این مفاهیم در ۲۸ مقوله طبقه‌بندی شدند (جدول ۱).

Archive

شکل ۱. مدل پارادایمی نظارت بر تجارت فرامرزی

مرحله سوم: کدگذاری انتخابی

کدگذاری انتخابی، آخرین مرحله از فرآیند نظریه پردازی داده بنیاد است که به توسعه یک تئوری نهایی می‌انجامد. در طی فرآیند کدگذاری انتخابی، یک مقوله محوری واحد انتخاب می‌شود و همه مقوله‌های دیگر به این مقوله محوری برمی‌گردند. بر مبنای این مقوله محوری، خط سیر واحدی شکل می‌گیرد که همه اطلاعات پیرامون آن ساماندهی می‌شوند. بحث در مورد مقوله محوری نهایی که طی کدگذاری باز، محوری و انتخابی نمایان شد در این بخش انجام می‌شود. این مقوله محوری رابط بین سه سطح کدگذاری را مفهوم پردازی و به تشریح ویژگی‌های مقوله‌ها کمک می‌کند (وولف وینکر و فرت مولر، ۲۰۱۱).

با توجه به توضیحات مذکور و بر اساس یافته‌های این پژوهش، پس از تبیین ۲۵۷ مفهوم شناسایی شده از طریق کدگذاری که در کدگذاری محوری در ۲۸ مقوله طبقه بندی شدند مقوله محوری مفهوم پردازی و انتخاب شده و سایر مقوله‌های دیگر به این مقوله محوری مرتبط و مدل خط‌مشی گذاری نظارت بر تجارت فرامرزی طراحی و تدوین شد.

مقوله مهم مرکزی در توسعه نظارت بر تجارت فرامرزی و بهبود ارائه تسهیلات و انجام کنترل مؤثر به طور توأمان، به کارگیری پنجره واحد تجارت فرامرزی است. پیاده سازی یک برنامه جامع و گسترده‌ای چون پنجره واحد به منظور انسجام بخشیدن و هماهنگ نمودن برنامه‌های متنوع و مجزا و یکپارچه نمودن در کلیه نهادها و بخش‌های مرتبط با زنجیره تأمین تجارت فرامرزی بسیار ضروری است.

یکپارچگی اطلاعات تجارت فرامرزی، همکاری بین سازمانی، همکاری بین المللی، فرهنگ سازی، آموزش و توانمندسازی و یکپارچگی و ثبات قوانین و مقررات، از جمله مهم‌ترین شرایط علی در مدل مذکور است. همچنین حوزه سیاست و رسانه، سازمان‌های منطقه‌های و بین المللی و نیز جریان‌های تجاری نیز به عنوان عوامل مهم مداخله‌کننده تبیین شدند.

نظریه محوری، با اتخاذ راهبرد تجارت فرامرزی مشخص برای کشور، رویکرد عقلایی در سیاست‌گذاری‌ها، تمرکز بر صادرات و عمل‌گرایی، همچنین شفافیت اطلاعات اقتصادی با هماهنگ‌سازی و شفافیت برنامه‌ها، سازگاری قوانین و سیاست‌های تجارت فرامرزی و سازگاری قوانین ملی با کنوانسیون‌های بین‌المللی و نیز رویکرد تجارت آزاد با عدم دخالت مستقیم دولت در تجارت فرامرزی و برنامه‌ریزی برای کاهش تعرفه‌ها از مهم‌ترین عوامل بسترساز و زمینه‌ای در حوزه سیاست‌گذاری برای بهبود محیط نظارت بر تجارت فرامرزی خواهد بود. در نهایت نیز نهاد نظارت بر تجارت فرامرزی، مدیریت ریسک هوشمند، حسابرسی پس از ترخیص، فعالان مجاز اقتصادی، استانداردسازی، بهبود سیاست‌های تعرفه‌ای، مهندسی مجدد فرآیندها، مدیریت مشترک مرزی، نظارت اطلاعات محور و هوشمندسازی از اهم موارد اجرایشده هستند که منجر به خط مشی مؤثر نظارت بر تجارت فرامرزی و بهبود ارائه تسهیلات و انجام کنترل مؤثر به طور توأمان خواهند شد.

بحث و نتیجه‌گیری

نظر به اینکه مبحث نظارت بر تجارت فرامرزی به منظور اطمینان کامل از امنیت و اعمال قوانین و مقررات به همراه ارائه تسهیلات و تسریع در امر تجارت خارجی به صورت توأمان در فرآیندهای ترخیص کالا بسیار ضروری بوده، لذا هدف اصلی این پژوهش طراحی مدل نوین خط‌مشی‌گذاری برای نظارت بر تجارت فرامرزی است. مقوله مهم مرکزی در توسعه نظارت بر تجارت فرامرزی که از یافته‌های این پژوهش بوده، به کارگیری پنجره واحد (رهبر، آراسته راد، بعیدی مفردنیا، ۱۳۹۳) است. با وجود برنامه‌های متعدد موجود در نهادهای مختلف دولتی و خصوصی که در زنجیره تأمین تجارت فرامرزی درگیر می‌باشند پیاده‌سازی برنامه جامع و گسترده‌ای چون پنجره واحد به منظور یکپارچگی و هماهنگ نمودن برنامه‌های متنوع و مجزا و انسجام بخشی به آنها لازم است. لذا پنجره واحد

بایستی به عنوان شبکه‌ای از برنامه‌های مشترک برخوردار از قابلیت‌های بالا در ایجاد تبادلات اطلاعات در فضای مجازی مورد توجه قرار گیرد تا بدین وسیله جامعه تجاری به دریافت خدمات ارائه شده از طرف سازمان‌های مختلف از طریق آن مبادرت نمایند.

برای تکمیل یک تعامل تجاری بین المللی، جامعه تجاری و دولت نیازمند دستیابی به مجموعه‌ای از اطلاعات مربوط به خدمات و نقش‌های مرتبط در حوزه‌های مختلف درگیر، اعم از جامعه تجاری، حمل و نقل و سازمان‌های نظارتی می‌باشند. انتخاب و انتصاب یکی از سازمان‌های مشارکت کننده به عنوان مبنا و هدایت کننده پنجره واحد بایستی به صورت شفاف صورت پذیرد. این سازمان عامل که در خصوص پنجره واحد تجارت فرامری می‌تواند گمرک باشد (راد، ۱۳۹۴). از طریق یک فرآیند مشاوره متقابل با هر یک از سازمان‌های مشارکت کننده، اقدام به شناسایی و دسته‌بندی خدمات، سیستم‌ها و فرآیندهایی می‌کند که سازمان‌های مزبور می‌بایست از طریق پنجره واحد ارائه نمایند.

نظر به اینکه تغییرات روزافزون در دورنمای استراتژیک محیط عملیاتی گمرک به همراه رشد فزاینده تجارت و حجم روزافزون مسافرت‌ها بر روی نحوه مدیریت و رویکردهای گمرک تأثیر گذاشته است. این شرایط به همراه افزایش عدم اطمینان باعث شده است تا بسیاری از گمرکات پیگیر طراحی و پیاده سازی مدیریت ریسک سیستماتیک و ساختار یافته باشند (بیلجانا، تراچکوا، ۲۰۱۲). امروزه مدیریت ریسک گمرکی در مواجهه با الزامات محیط عملیاتی، به یکی از ابزارهای کلیدی بدل گشته است. توسعه و اجرای چارچوبی توانمند برای مدیریت ریسک هوشمند محور به همراه فرهنگ سازی مناسب در گمرک سبب افزایش توانمندی‌های گمرک و اتخاذ تصمیم‌های مؤثر در ارتباط با ریسک‌های موجود، در تمامی سطوح سازمان می‌شود. از این منظر مدیریت ریسک به یکی از اصول راهبردی گمرکات مدرن تبدیل شده است که می‌بایست به طور جدی مورد توجه قرار گیرد.

از دیگر پیشنهادات مؤثر در نظارت بر تجارت فرامرزی، راهبرد به کارگیری مدل فعالان مجاز اقتصادی است (سانی، سومو کوداس^۱، ۲۰۰۵). امروزه به طور گسترده‌ای بر این موضوع اذعان می‌شود که ایجاد روابط مشترک ساختارمند بین گمرک و تاجران قابل اعتماد در مواجهه با چالش‌هایی نظیر رشد فزاینده حجم تجارت و افزایش نیازهای امنیتی، از یکسو برای دولت‌ها سودمند بوده و از سوی دیگر شرایط رقابتی شدن هرچه بیشتر تجارت را فراهم می‌نماید لذا می‌بایست برنامه‌های خاصی برای انطباق قوانین گمرکی و فعالان اقتصادی مجاز به این منظور به وجود آمده و فصل جدیدی در روابط بین گمرک و جامعه تجاری باز شود.

پیشنهاد بسیار مؤثر دیگر در توسعه و بهبود نظارت بر تجارت فرامرزی موضوع حسابرسی پس از ترخیص گمرک است. برنامه حسابرسی پس از ترخیص به معنی اعمال کنترل گمرکی مبتنی بر حسابرسی بعد از ترخیص کالا (تان، روکونوا، بایدا^۲، ۲۰۰۶) از گمرک است. هدف از حسابرسی، بررسی دقت و صحت اظهارنامه‌های تسلیمی از طریق تجزیه و تحلیل داده‌های تجاری متعلق به فعالان اقتصادی، سوابق موجود در سیستم‌های گمرکی و اسناد و مدارک مرتبط (اندرسون، رازمریتا، زینر^۳، ۲۰۰۷) است. به کارگیری تکنیک‌های حسابرسی پس از ترخیص هم به نفع گمرک و هم به نفع جامعه تجاری است. این تکنیک‌ها به گمرک کمک می‌کند تا با محافظت از درآمدهای دولت، سازگاری فعالان اقتصادی با الزامات مورد نظر را بهبود بخشیده و در جهت کشف و شناسایی مغایرت‌های احتمالی و ممانعت از تقلب اقدام نماید و کارآیی کنترل‌های خود را بهبود بخشد. در مقابل جامعه تجاری نیز به دلیل کاهش مداخلات مکرر سازمان‌های متعدد در مرزها، بنادر، فرودگاه‌ها و پایانه‌ها و بهره‌گیری از تسهیلات به وجود آمده، به ترخیص کالاهای خود سرعت می‌بخشند. با توجه به اینکه حل و فصل کلیه مباحث مربوط به کالاها قبل از ترخیص آنها

1. Sawhney , Sumukadas
2. Tan , Rukanova , Baida
3. Andersen , Razmerita , Zinner

سبب افزایش هزینه‌ها و تأخیر در ترخیص می‌شود لذا موکول نمودن کنترل‌ها به بعد از ترخیص کالا و استفاده از کنترل‌های مبتنی بر حسابرسی پس از ترخیص در محل کار فعالان اقتصادی از ضروریات و موضوعات بسیار مهمی بوده که باید لحاظ شود.

همچنین گمرک به عنوان نهاد اصلی نظارت بر تجارت فرامرزی می‌بایست ضمن انجام مؤثر مقولات مهمی چون پنجره واحد تجارت فرامرزی، حسابرسی پس از ترخیص، مدیریت ریسک هوشمند، به کارگیری فعالان مجاز اقتصادی، نسبت به پرورش محیط همکاری و تعامل با سایر ذی‌نفعان داخلی و بین‌المللی نقش مؤثری را در زنجیره تامین تجارت فرامرزی ایفا نماید که این مهم مستلزم بهبود و تثبیت جایگاه گمرک در نظارت بر تجارت فرامرزی است. استانداردهای جهانی از جمله کنوانسیون تجدید نظر شده کیوتو و مدل داده‌ای سازمان جهانی گمرک بسیار مورد تأکید است. مهندسی مجدد فرآیندها با کاهش تعدد رویه‌های گمرکی و ساده‌سازی و رفع موانع از تجارت فرامرزی (روامسوک، راسل، تامچیک^۱، ۲۰۰۷) و به کارگیری راهکارهایی چون کارشناسی متمرکز نیز از جمله راهبردهای مؤثر در انجام این مهم است و در نهایت بهینه کردن طبقه بندی تعرفه‌ها و جلوگیری از موانع و محدودیت‌های غیرتعرفه‌ای و نیز حذف معافیت‌های غیرتعرفه‌ای (اورسیولی، هینستا، اهوکاس^۲، ۲۰۱۳)، از جمله راهکارهای بهبود سیاست‌های تعرفه‌ای است که می‌تواند در بهبود نظارت بر تجارت فرامرزی بسیار مؤثر باشد.

در پایان برخی از مهم‌ترین محدودیت‌ها در روند اجرای پروژه پژوهشی حاضر با توجه به اینکه مفهوم نظارت بر تجارت فرامرزی از مفاهیم پیچیده، چند وجهی با متغیرهای فراوان فرهنگی، اقتصادی و سیاسی است و همچنین به علت پژوهش‌های محدود انجام شده در این زمینه، کار تحلیل تا حدودی با محدودیت مواجه شد. همچنین ب) محدود بودن اطلاعات

1. Ruamsook , Russell , Thomchick
2. Urciuoli , Hints , Ahokas

و پژوهش‌های انجام شده توسط نهادهای دولتی و خصوصی و همچنین برخی پژوهش‌های موجود در این زمینه دارای طبقه‌بندی محرمانه بوده و محقق نتوانست اطلاعات جامعی در اختیار داشته باشد.

سپاسگزاری: این پژوهش برگرفته از رساله دکتری رشته تصمیم‌گیری و خط‌مشی‌گذاری دانشگاه تهران است. نویسندگان مقاله بر خود لازم می‌دانند از همکاری و مساعدت همه عزیزانی که در این پژوهش ما را یاری نموده‌اند سپاسگزاری نمایند.

منابع

- اسمیث، کوین. (۲۰۰۴). *درآمدی بر نظریه خط‌مشی‌گذاری عمومی*. ترجمه: حسن دانایی فرد (۱۳۹۲)، تهران: انتشارات صفار.
- استراس، آنسلم؛ کوربین جولیت. (۱۹۹۰). *اصول روش تحقیق کیفی، نظریه مبنایی - رویه‌ها و شیوه‌ها*. ترجمه: محمدی، بیوک (۱۳۹۰)، تهران: نشر پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
- الوانی، سید مهدی. (۱۳۷۹). *تصمیم‌گیری و خط‌مشی‌گذاری دولتی*. تهران: انتشارات سمت.
- اندرو، وینسنت (۱۳۹۱). *نظریه‌های دولت، ترجمه: حسین بشریه، تهران: نشر نی، ویرایش اول، چاپ هشتم*.
- بازرگان، عباس. (۱۳۸۷). *مقدمه‌ای بر روش‌های تحقیق کیفی و آمیخته*. رویکردهای متدوال رفتاری در علوم رفتاری، تهران: دیدار.
- بعیدی مفردنیا، علی. (۱۳۸۶). *نحوه اظهار و ترخیص کالا از گمرک*. تهران: نشر وکیل.
- پورعزت، علی اصغر. (۱۳۸۷). *مبانی دانش اداره دولت و حکومت (مبانی مدیریت دولتی)*. تهران: انتشارات سمت.
- تقوی، مهدی. (۱۳۹۴). *اقتصاد سیاسی بین‌الملل*، تهران: نشر دانشگاه علامه طباطبایی.
- حقیقی، محمد. (۱۳۸۴). *بازرگانی بین‌المللی نظریه‌ها و کاربردها*، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

- داناوی فرد، حسن. (۱۳۹۵). گفتارهایی جدید در خط مشی‌گذاری عمومی. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق(ع).
- داناوی فرد، حسن؛ الوانی، سید مهدی؛ آذر، عادل. (۱۳۹۱). روش‌شناسی پژوهش کیفی در مدیریت: رویکردی جامع. تهران: انتشارات صفار-اشرافی.
- راد، حبیب‌الله. (۱۳۹۴). بکارگیری هوش مصنوعی در نظارت بر تجارت خارجی. رساله دکتری، دانشکده فنی مهندسی، دانشگاه تهران، تهران.
- رهر، فرهاد؛ آراسته راد، حبیب‌اله؛ بعیدی مفردنیا، علی (۱۳۹۳). مطالعه تطبیقی پنجره واحد تجاری فرامرزی و تجربه چهار کشور. تهران، نشریه تخصصی گمرک، (۶۵)، ۴-۱۱.
- ساباتیه، پاول. (۲۰۰۷). نظریه‌های فرآیند خط مشی عمومی. ترجمه: حسن داناوی فرد (۱۳۹۲)، تهران: انتشارات صفار.
- عاملی، احمد. (۱۳۹۱). مطالعه تطبیقی تخلفات گمرکی در ایران و کشورهای منتخب. تهران: مرکز آموزش و تحقیقات گمرک ایران.
- قلی‌پور، رحمت‌الله. (۱۳۹۳). تصمیم‌گیری سازمانی و خط مشی‌گذاری عمومی. تهران: انتشارات سمت.
- کرباسیان، مسعود. (۱۳۹۶). سامانه جامع گمرکی و پنجره واحد تجارت فرامرزی. تهران: نشر دارا.
- منوریان، عباس. (۱۳۹۴). اجرا و ارزیابی خط مشی عمومی. تهران: نشر مهربان.
- منوریان، عباس؛ اردکان، محمد ایوبی؛ ایروانی، محمدجواد؛ زندی منش، محمدجواد. (۱۳۹۲). طراحی مدل خط‌مشی‌گذاری به منظور بهبود محیط کسب و کار جمهوری اسلامی ایران با استفاده از نظریه داده بنیاد. فصلنامه مدیریت دولتی، دانشگاه تهران، (۵): ۱۲۵-۱۴۲.
- Andersen N., Razmerita L., Zinner-Henriksen H. (2007). *The streamlining of Cross-Border Taxation Using IT: The Danish eExport Solution in E-Taxation: State & Perspectives - E-Government in the field of Taxation: Scientific Basis, Implementation Strategies, Good Practice Examples*. Eds. Josef Macolm, Gerti Orhofer.
- Barker, T. (1990). Sources of Structural Change in the UK Service Industrial. *Economic System*, 106(20).

- Biljana, J., Trajkova, A. (2012). Risk management and Customs performance improvements: The case of the Republic of Macedonia. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 44, 301– 313.
- CAREC (2011). *Annual Report 2011 on Corridor Performance Measurement & Monitoring (CPMM)*. June 2012, Baku, Azerbaijan.
- Cantens, T; Yasui, T (2011). An overview of performance measurement in customs administrations. Research Paper No. 13, *World Customs Organization (WCO)*, Brussels.
- Charmaz, K. (2006). *Constructing Grounded Theory: A practical Guide Through*. New Delhi, SAGE Publication India Pvt Ltd.
- Creswell, J. W, Miller, D. L. (2000). Determining Validity in Qualitative Inquiry. *Theory into Practice*, 39 (3), 124-13.
- Denhardt, R. (2000). The New Public Service: Serving Rather Than Steering. *Public Administration Review*, 60(6).
- Dye, Thomas R. (1976). *Policy Analysis: What government do, why hey it do and what difference it makes*. The university of Alabama press.
- Dye, T. (1992). *Understanding Public Policy*. Englewood cliffs: NJ: Prentice Hall.
- Eyston, R. (1971). *The threads of Public Policy: A study in Policy Leadership*. Indianapolis: Bobbs-Merrill.
- Erbas, S.N.; Sayers, CH.L. (2006). *Institutional Quality, Knightian Uncertainty and Insurability: A Cross- Country Analysis*. International Monetary Fund Working Paper.
- Fennell D.; Plemmer R.; Marschke M. (2008). Is Adoptive Co-Management Ethical? *Journal of Environmental Management*, 83(62), 62-75.
- Ferden G. A; Lake D.A (1995). *International Political Economy*. Lynne Rienr.
- Flint, D. (1998). *Change in customers' desired value: A grounded theory study of its nature and process based on customers' lived experiences in the U.S. automobile industry*. The University of Tennessee, Tennessee, US.
- Francisco F (2001). Exports, Imports, and economic growth in Potugal. *Economic modeling*, 18,613-623.
- Galson W .A. (2006). *Political Feasibility: Inetrest and power*. The Oxford Handbook of Public Policy, Oxford university press.

- George, A.L.; A. Bennett (2005). *Case Studies and Theory Development in the Social Sciences*. Cambridge Mass: MIT Press.
- Glaser, B G (1998). *Doing Grounded Theory: Issues and Discussion*. California, Sociology Press.
- Haque, M. Shamsul (1996). The Intellectual Crisis in Public Administration in the Current Epoch of Privatization. *Administration and Society*, 27(4).
- Hirsh M. (1994). Capital Wars. Newsweek, October 3.
- Hovland, I. (2007). *Making a difference: m&d of Policy research*. Overseas development 111 Westminster Bridge Road London.UK.
- IFAC (2012). Evaluating and Improving Internal Control in Organizations.
- IMF (2012). Fiscal Transparency, Accountability, and Risk.
- Isaak R. (1991). International Political Economy. *Prentice-Hall*, 159-194.
- Kavossi (1990). International Trade and Economic Development. The resent experience of Developing countries. *Developing Areas*, 19 (3).
- Kenan P.B. (1989). The International Economy, The effects of trade strategies on growth. *Finance and development*, 20.
- Marr, B.; Schiuma, G. (2003). Business performance Measurement: past, present and Future. *Management Decision*, 41(8), 680-687.
- Matsuda, Sh. (2012). The time release study as a performance measurement tool for a supply chain and an international corridor. *World Customs Journal*, 6(1), 79-91.
- McKeown, B.F; Thomas, D. (1988). *Methodology*. Sage Publication, Inc.
- Moïsé, E; Orliac, T; Minor, P. (2011). Trade Facilitation Indicators, *the Impact on Trade Costs*. OECD Trade Policy Papers, No.118, November 2011, Pari.
- Neely, A.D.; Gregory, M.; Platts, K.W. (1995). Performance Measurement system Design: a literature Review and Research Agenda. *International Journal of Operations & Production Management*, 15(4), 80-116.
- Oreszczyń, S; Carr, S. (2008). *Improving and link between policy research and practice*. Qualitative research.

- Parker, B; Myrick, F. (2011). *The Grounded Theory Method: Deconstruction and Reconstruction in a Human Patient Simulation Context*.
- Polner, M. (2012). *Compendium of AEO Programmes – 2012 Edition*. WCO Research, 25.
- Ruamsook K., Russell D, Thomchick E. (2007). U.S. Sourcing from Low-Cost Countries: A Comparative Analysis of Supplier Performance. *The Journal of Supply Chain Management*, 43(4), 16-30.
- Sawhney R., Sumukadas N. (2005). Coping with customs clearance uncertainties in global sourcing. *International Journal of Physical Distribution & Logistics Management*, 35(4), 278-295.
- Soderbom. M; Teal, F. (2003). *Trade and Human Capital as Determinant of Growth*. Department of Economics, University of Oxford.
- Sodersten B; Geoffrey, R. (1994). *International Economics*, chapter 15, Macmillan.
- Smith, T. (2008). How Well Does Economic Theory Explain International Migration? *Conference of Immigration*, New York.
- Stewart, I; Harte, V. (2010). The Implications of Talent Management for Diversity Training an Exploratory Study. *Journal of European Industrial Training*, 34(6), 506-518.
- Strauss, A.; Corbin, J. (1998). *Basics of qualitative research: Techniques and Procedures for Developing Grounded Theory*. London: SAGE.
- Tadashi, Y. (2012). *Customs environmental scan 2012*. WCO Research, 23.
- Tan Y. H., Klein S., Rukanova, B., Higgins, A, and Baida, Z. (2006). *E-Customs Innovation and Transformation: A Research Approach. Proceedings of the 19th Bled eCommerce Conference*, Bled, Slovenia.
- Taslicali A.; Ercan K. S. (2006). The Analytic Hierarchy & the Analytic Network Process in Mult -Criteria Decision Making: A Comparative Study. *Journal of Aeronautics and Space Technologies*, 2(4), 55-65.
- Temple, J; Huang, Y (2005). *Does External Trade Promote Financial Development?* CEPR Discussion Paper.

- Triantaphyllou, E. (2000). Multi-Criteria Decision Making Methods: A Comparative Study. In *Applied Optimization*, Vol. 44, Kluwer Academic, the Netherlands.
- Urciuoli, L; Hintsä, J; Ahokas, J. (2013). Drivers and barriers affecting usage of e-Customs- A global survey with customs administrations using multivariate analysis techniques. *Government Information Quarterly* 30, 473-485.
- Wan-wen Chu (1994). Import Substitution and export - led growth: A study of Taiwans petrochemical industry. *World Developing*, 22(5), 781-794.
- Wolfswinkel, J; Furtmueller, E. (2011). Using grounded theory as a method for rigorously reviewing literature. *European Journal of Information Systems advance*, online publication 29 November.
- World Bank (2006). *Needs, Priorities and Costs Associated with Technical Assistance and Capacity Building for Implementation of a WTO Trade Facilitation Agreement: A Comparative Study Based on Six Developing Countries*. International Trade Department Working Paper, November 2006, Washington D.